

Sivistystoimiala
Esiopetus

Esiopetuksessa olevien lasten huoltajat

TIETOA ESIOPETUKSESTA

Vuosittain suoritamme asiakastyytyväisyyskyselyn marras-joulukuun vaihteessa sekä esiopetuksen huoltajille vielä uuden kyselyn esiopetuksen toteutumisesta touko-kesäkuussa. Kyselyihin tulleet vastaukset tarkastellaan, ja niiden perusteella tehdään mahdollisia parannuksia. Suurimpina voi mainita palveluohjauksen kehittämisen sekä sähköiseen laskutukseen siirtymisen. Eli vastaamalla voit vaikuttaa. Toki kyselyihin vastaa-minen ei poista päivittäisen keskustelun merkitystä lapsen tuonti- ja hakutilanteissa eikä kasvatuskeskusteluissa käytyjä arvioiteja lapsen kehitykseen liittyen.

Kyselyissä on käynyt ilmi, että esiopetusyksiköissä järjestettävien vanhempainiltojen ja tutustumispäivien lisäksi huoltajat kaipaavat kirjallista informaatiota yleisellä tasolla. Yksikkökohtaista tiedottamista kehitämme kotisivujen ja Wilman välityksellä (Wilma käytössä kunnallisissa yksiköissä).

Tässä kirjeessä käydään läpi yleisimmät esiopetusta koskevat asiat.

Turvallisuussuunnitelma

Jokaisessa esiopetusyksikössä on turvallisuussuunnitelma, joka ohjaa henkilökuntaa poikkeavan tilanteen sattuessa. Turvallisuussuunnitelman pohjana ovat konsernihallinnon ohjeistukset sekä sivistystoimialan turvallisuussuunnitelma. Turvallisuussuunnitelmaa laadittaessa on hyödynnetty myös Olli Saarsalmen toimittamaa opasta [Päivähoidon turvallisuussuunnittelu](#). Suunnitelma päivitetään vuosittain ja se on olennainen osa uuden henkilökunnan perehdytystä. Lisäksi esiopetuksessa on ohjeistukset tapaturman varalle sekä henkilöstölle että huoltajalle.

Ohjeistus huoltajalle:

- *Huoltajalle annetaan vakuutustodistus, jonka hän antaa ko. hoitopaikkaan. Tämä lomake antaa hoitolaitokselle oikeuden laskuttaa suoraan LähiTapiolaa.*
- *Huoltaja voi halutessaan maksaa kulut ensin itse ja hakea korvausta aiheutuneista kuluista puhelimitse LähiTapiolan numerosta 09-4532316.*

Vahinkoon liittyvät tositteet on hyvä säilyttää kotona vuoden ajan mahdollista myöhempää tarvetta varten. LähiTapiola pyytää niitä tarvittaessa. Lisätietoja leena.vilen@turku.fi puh. 040 593 4712

Lääkehoitosuunnitelma

Lapsille ei pääsääntöisesti anneta hoitopäivän aikana muita kuin välttämättömiä lääkkeitä. Lääkekuuria määriteltäessä on hyvä pyytää lääkäriltä sellaista annostelua, että huoltajat voivat antaa lapselle lääkkeen kotona. Mikäli lapsen terveydentila kuitenkin vaatii jatkuvaa seurantaa tai lääkitystä päivän aikana, lapselle tehdään yhteistyössä terveydenhuollon ja huoltajien kanssa lapsen lääkehoitosuunnitelma.

Maksuton esiopetus

Esiopetuksella tarkoitetaan kuusivuotiaille tarjottavaa maksutonta opetusta, jota tarjotaan vähintään 700 tuntia toimintakauden aikana. Yleensä toiminta-aika on 4 h/työpäivä. Vuorohoidon esiopetus suunnitellaan siten, ettei lapsen hoitopäivistä muodostu liian pitkiä. Esiopetuksen toimintakausi mukalee perusopetuksen toimintakautta kuitenkin

kin niin, että se päättyy keväällä 31.5. Mikäli lapsi tarvitsee esiopetusajan lisäksi täydentävää päivähoitoa, siihen tehdään erillinen hakemus, ja maksut määräytyvät päivähoitomaksujen mukaisesti.

Jos lapsen oppivelvollisuus vamman tai sairauden vuoksi alkaa jo 6-vuotiaana ja hänellä on pidennetyn oppivelvollisuuden päätös, hänellä on oikeus esiopetukseen sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on velvoite osallistua esiopetukseen myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna eli kuusivuotiaana.

Kirjaton esiopetus/ Toiminnallinen esiopetus

Esiopetuksen kirjattomuus ei tarkoita sitä, ettei lasten kanssa harjoiteltaisi kynä-paperitehtäviä, vaan sitä, ettei esiopetusvuoden aikana käytetä tehtäväkirjaa. Tämä ei ole säästösyistä johtuva linjaus, vaan uuden opetussuunnitelman perusteiden mukainen toimintamalli. Turun esiopetussuunnitelma (s. 15): *”Toiminnallista esiopetusta toteutetaan erilaisilla oppijoilla on mahdollisuus omaksua uutta tietoa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa liikkuen, leikkien, tutkien ja kokien pienryhmätoimintaa hyödyntäen. Hienomotoriikkaa kehittävät tehtävät valikoituvat lapsiryhmän tarpeiden mukaan ja ne toteutetaan lasten kanssa yhdessä, jolloin valmiiksi ostettua tai monistetavaa tehtäväkirjaa ei esiopetuksessa ole käytössä.”*

Kyselyssämme kysimme huoltajien ajatuksia liittyen toiminnalliseen esiopetukseen. Pääasiassa kommentit olivat positiivisia. Ohessa muutaman huoltajan kommentti toiminnalliseen esiopetukseen liittyen.

- ✓ Olin aluksi epäileväinen, mutta nyt, kun vuosi on lähes takana, olen ollut erittäin tyytyväinen toiminnalliseen opetukseen. Koen, että lapseni on oppinut valtavasti ja nauttinut tekemisestä.
- ✓ Aktiivinen osallistuja on mielestäni aina parempi kuin passiivinen kuuntelija. Lapsi innostuu asioista eri tavalla, kun aikuinen johdattelee lapsen asiaan leikin kautta. Lapsi saa oman kokemuksen.
- ✓ On hienoa että erilaiset oppimistyyliä otetaan huomioon esiopetuksessa.

Opetussuunnitelma

Turun esiopetuksessa noudatetaan [Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#) sekä [Turun esiopetussuunnitelmaa](#). Lisäksi lapselle tehdään oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa. Oppimissuunnitelmaa arvioidaan esiopetusvuoden aikana, ja keskustelu huoltajien kanssa käydään tarvittaessa tai viimeistään keväällä. Oppimissuunnitelma pohjautuu aiemmin käytössä olleeseen kasvun ja oppimisen seurantalomakkeeseen (ns. KOS-lomake). Oppimissuunnitelman kopio toimitetaan lapsen tulevaan kouluun keväällä. Huoltajilta pyydetään syksyn keskustelussa lupa oppimissuunnitelman hyödyntämiseen kouluterveydenhoidon tarkastuksessa.

Esiopetuksen velvoittavuus

[Perusopetuslain](#) (26 a §) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että edellä mainittu toteutuu. Esiopetukseen ilmoittautuminen edellyttää lapsen säännöllistä osallistumista esiopetukseen yksikössä määritellyn esiopetusajan puiteissa esiopetuksen toimintavuotena.

Lapsen kulkeminen esiopetukseen

Perusopetuslain 32§:n mukaan oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, mikäli koulumatkan pituus ylittää 5 km tai sen kokonaiskesto ylittää 2,5 h. Esiopetuksessa tämä koskee tilanteita, jolloin lapsi tulee suoraan kotoa esiopetukseen tai lähtee

esiopetuksesta kotiin. Mikäli lapsi tulee aamulla ennen esiopetusta tai jää esiopetuksen jälkeen täydentävään päivähoidon, maksutonta kuljetusta ei ole mahdollista anoa. Lisätietoja saa esiopetussyksikön johtajalta.

Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki (YTE) (Turun esiopetussuunnitelma s. 29–34)

Esiopetuksessa lapsen tuen tarpeisiin vastataan yksilöllisesti pedagogisilla ratkaisuilla mahdollisimman pitkään hänen omassa esiopetusympäristössään (ns. lähipäiväkotipe-riate).

Yleisessä tuessa olevalle lapselle laaditaan oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa. Mikäli pedagogisen arvioin perusteella todetaan, että lapsella on tehostetun tuen tarve, tuki aloitetaan välittömästi ja asiasta keskustellaan huoltajien kanssa. Tuki kirjataan lapsen oppimissuunnitelmaan. Myös huoltajien ja lapsen mielipiteet kirjataan. Tehostettua tukea saavan lapsen oppimissuunnitelmaa arvioidaan jatkuvasti.

Mikäli lapsen arvioidaan tarvitsevan koulun aloitusvaiheessa erityistä tukea, lastentarhanopettaja laatii pedagogisen selvityksen, joka toimitetaan perusopetuksen erityispalvelupäällikölle. Näin varmistetaan lapsen tuen jatkuminen perusopetuksen alkaessa. Esiopetuksessa erityisen tuen piiriin kuuluvat pääasiassa lapset, joilla on erityisen tuen päätös pidennetyistä oppivelvollisuudesta.

Oppilashuolto (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 58)

Lapsella on oikeus saada maksutta oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä *yhteisöllisenä oppilashuoltona*. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämiseksi tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Huoltajat voivat kysyä lisätietoa yhteisöllisestä oppilashuollosta lapsen esiopetussyksiköstä. Jokaiseen yksikköön on laadittu yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma.

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan lapselle annettavia terveydenhoitopalveluja, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa

Huoltajien ja lapsen osallisuus korostuu sekä [varhaiskasvatuslaissa](#) että esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Osallisuus todentuu ennen kaikkea yhteisissä kasvatuskeskusteluissa esiopetuksen henkilöstön kanssa, mutta huoltajien toivotaan olevan aktiivisia myös muunlaiseen yhteistyöhön. Tällaisia ovat esim. vanhempainiltaan osallistuminen, osallistuminen yhteisölliseen oppilashuoltoon tai yksikössä mahdollisesti toimivaan vanhempainyhdistykseen. Kysykää lisätietoja lapsenne esiopetussyksiköstä.

Yhteistyötahot neuvola, koulu

Esiopetuksen/ varhaiskasvatuksen yhteistyölomake 6-vuotisneuvolaan täytetään aiemmilta vuosilta tuttuun tapaan, eli huoltajat täydentävät omat näkemyksensä ja varhaiskasvatuksen henkilöstö omansa. Huoltajat vievät lomakkeen neuvolaan. Syksyn kasvatuskeskustelussa huoltajilta kysytään lupa oppimissuunnitelman kopion hyödyntämistä myös kouluterveydenhuollon tarkastuksessa. Yhteistyö eri tahojen kanssa on tärkeää.

Esiopetusyksikkö tekee yhteistyötä esiopetusvuoden aikana sille määritellyn alkuopetusryhmän kanssa. Tämä toiminta tutustuttaa lapsen koulumaailmaan. Saattaa kuitenkin olla, ettei kyseinen alkuopetuksen ryhmä välttämättä ole tuleva lapsen koulu. Toimintamalli ja yhteistyö ovat kuitenkin lapsen näkökulmasta tärkeitä, jotta hänen koulun aloittamisensa sujuisi mahdollisimman joustavasti. Jokaisella lapsella on loppukeväästä mahdollisuus tutustua myös tulevaan omaan kouluunsa.

Uimakoulu

Esiopetuksessa järjestetään viiden kerran uimakoulu, jonka lisäksi lapselle annetaan 10 uimalippua uimataidon kehittämiseksi yhdessä huoltajien kanssa. Uimakoulu saattaa aiheuttaa muutoksia päivittäiseen esiopetusaikaan, joten seurata ilmoittelua lapsenne esiopetusryhmästä.